

*Nukke-
teatteri-
taiteilijoiden
palkka-
suositukset*

2021

Nukketeatteritaiteilijoiden palkkasuositukset 2021

Viimeisen 20 vuoden aikana Suomessa on kehittynyt aktiivinen nukketeatteritaiteen freelancer-ammattilaisten kenttä. Alan ensimmäiset palkkasuositukset julkaistiin vuonna 2015 TAM:n nukketeatterikillan toimesta yhteistyössä Taiken ja Suomen Uniman kanssa. Nukketeatteritaiteilijoiden palkkasuositukset on suunnattu erityisesti kentällä työskentelevien vapaiden taiteilijoiden, mutta myös muiden nukketeatterin ammattilaisten käyttöön. Suositukset pohjautuvat teatterialan työehtosopimukseen, teatteri-ilmaisun ohjaajien palkkasuositukseen ja teatterialan asiantuntijoiden lausuntoihin. Palkkasuositusten tarkoituksena on edistää nukketeatteritaiteilijoiden ja sitä kautta koko taiteenlajin asemaa. Toivomme, että suosituksista on hyötyä niin työntekijöille kuin työnantajillekin. – *Roosa Halme ja Katja Kähkönen*

Nimike	Rinnastus Teatterialan työehtosopimukseen	
Nukketeatteriohjaaja	Taiteellinen henkilökunta, ohjaaja	2 581,78–4 019,59
Nukketeatteriosuuskien ohjaaja, nukettamisen ohjaaja	Taiteellinen henkilökunta, koreografi	2 364,95–3 690,66
Nukenrakentaja	Tekninen henkilökunta, vaativat ammattimiestehtävät	1 949,41–2 173,13
Nukkesuunnittelija, skenografi	Taiteellinen henkilökunta, skenografi	2 454,47–3 837,76
Korkeakoulutettu nukketeatterinäyttelijä	Taiteellinen henkilökunta, korkeakoulutettu tanssija ja sirkustaiteilija	2 258,78–3 296,13
Nukketeatterinäyttelijä	Taiteellinen henkilökunta, tanssija ja sirkustaiteilija	2 037,88–3 072,37
Vieraileva nukketeatterinäyttelijä	Taiteellinen henkilökunta, vieraileva tanssija ja sirkustaiteilija	2 439,83
Nukketeatterinäyttelijän näytöskohtaiset palkat	Taiteellinen henkilökunta, tanssijan näytöskohtaiset palkat	A-tehtävästä 182,94 B-tehtävästä 150,49

Vuosisidonnaiset lisät (ent. kokemuslisät)

5 vuotta	5 %
10 vuotta	10 %

Kertoimet	Suuri työ (kk)	Normaali työ (kk)	Pieni työ (kk)
Nukketeatteriohjaaja	5,5	4,5	3,5
Nukkesuunnittelija, skenografi	4	3	2
Nukketeatteriosuuskien ohjaaja, nukettamisen ohjaaja, vert. koreografi	5	4	2–3

Lomakorvaus on ammattiteattereissa 12,5%, lain mukaan vähintään 9%.

Jos työ laskutetaan, muista laskea mukaan sivukulut.

Jos työ sisältää useita taiteellisia suunnittelutyötehtäviä, esimerkiksi ohjauksen ja lavastuksen suunnittelun, maksetaan siitä päätyötehtävän lisäksi erillinen palkka. Ylimääräisestä suunnittelutyöstä voidaan maksaa 25 % alennettu palkka. Jos esimerkiksi teet lavastussuunnittelun ohjaustyön lisäksi, on ohjaustyöstä saatava palkka 100 % ja lavastustyöstä saatava palkka 75 %.

Nukketeatteritaiteilija opetustyössä ja työpajojen vetäjänä

Minimipalkat teatteri-ilmaisun ohjaajille/oppettajille 2019, suositus (Teme)

Opetustehtävät

Tunnit koostuvat 45 minuutin opetuksesta sekä 15 minuutin suunnitteluajasta.

Opettaja

1. vailla koulutusta 40,50 €/h
2. keskiasteen koulutus 42,00 €/h
3. ammattikorkeakoulu 45,40 €/h
4. korkeakoulututkinto 47,30 €/h

Huom! Oppilaitoksissa noudatetaan käytössä olevia opetusalan työehtosopimuksia.

Harrastajateatteriohjukset

Suositus on, että harrastajateatteriohjuksista maksetaan 75% teatteriohjaajan palkasta.

Kertaluontoiset keikat

A. Fasilitointi/tehtävät, jotka eivät vaadi ennakkovalmistelua, esimerkiksi työpajan ohjaaminen valmiina olevan materiaalin pohjalta 92,00 €/h (minimiveloitus 2 h).

B. Koulutukset/työpajat, joissa valmistelua ja taustatyötä 382,30 €/kerta.

C. Koulutukset/työpajat, joissa paljon valmistelua ja harjoittelua, esimerkiksi Forum-teatteri, 574,30 €/kerta.

Työkerran peruuntuminen: Kun peruuntuminen tapahtuu 7–2 pv ennen työn alkua, maksetaan 50% palkasta. Samana tai edellisenä päivänä peruuntuneesta työstä maksetaan koko palkka.

Lomakorvausta maksetaan vähintään 9% palkasta/palkkiosta.

Ohjeita esityshinnoitteluun ja budjetointiin

HUOM! Kaikki yllämainitut suosituspalkat ovat bruttopalkkoja, mikä tarkoittaa, että jos yritys tai yhdistys maksaa palkan varsinaisen työnantajan sijaan (esim. teatteri, kunta tms.), on laskuttettavaan summaan lisättävä n. 35% työnantajan sivukulujen ja muiden hallinnollisten sivukulujen kattamista varten. Muista myös lomakorvaukset!

Työnantajan maksama

bruttopalkka ja sen sivukulut	%
■ Työeläkemaksut	24,80
■ Sosiaaliturvamaksu	2,08
■ Työttömyysvakuutusmaksu	0,80
■ Ryhmähenkivakuutusmaksu	esim. 0,07
■ Työtapaturmavakuutusmaksu	esim. 1,00
■ Bruttopalkka	
■ Lomakorvaus	12,50

Esimerkki 35-vuotiaalle työntekijälle, jonka veroprosentti on 15%, maksetaan esiintymisestä bruttopalkkana 182,94 € sekä lomakorvausta 12,5% eli 22,87 €. Näistä työntekijälle jää ennakonpidätyksen (15%) ja sivukulujen (9,23%) jälkeen nettopalkkaa 155,94 € (josta lomakorvauksen osuus on 17,33 €). Tämän lisäksi työntekijälle maksetaan matkakorvaukset, päivärahat ja muut mahdolliset edut. Työnantaja maksaa bruttopalkan, lomakorvauksen (12,5%) ja työnantajan sivukulut (28,75%) eli yhteensä 264,98 €.

Työntekijän palkka, ennakonpidätys ja sivukulut

	%
■ TyöEL ikäsidonnaisesti	7,15–8,65
■ Työttömyysvakuutusmaksu	1,40
■ Sairaanhoidomaksu	0,68
■ Ennakonpidätys	esim. 15,00
■ Nettopalkka (sis. lomakorvauksen)	

Nukketeatteritaiteilija keikalla tai kiertueella

Keikka- ja kiertuepalkkiosuositukset

Palkan sivukulujen (n. 35%) kattamiseksi bruttopalkka tulee kertoa 1,35:lla. Työnantaja tilittää eteenpäin työnantajan sivukulut sekä työntekijän vakuutusmaksut ja ennakonpidätyksen. Keikkahinnoittelussa tulee huomioida myös tuotannolliset kulut, taiteellisen tuotannon kulut ja korvaukset sekä mahdolliset kiertuekulut. Seuraavilla sivuilla (s. 5 ja s. 6) olevissa laskelmissa on lähdetty siitä, että esityksen tekemiseen on saatu rahoitus muual-

ta kuin kiertue-toiminnasta (esimerkiksi apurahat, avustukset, sponsorit). Esimerkeissä esiintyjä-/ryhmä hoitaa omat ruokailunsa ja majoituksensa: ruokailut korvataan päivärahoina esiintyjien tileille ja majoituskulut kulkevat laskuttajatahon kautta. Esimerkit pohjautuvat lähelle minimikeikkapalkkiosuositusta, mutta työnsä voi hinnoitella myös arvokkaammaksi. Esityksen hinnoittelussa ja keikkapalkkiossa tulee huomioida teoksen kesto ja koko, esimerkiksi pystytykseen käytettävä aika.

Muuta huomioitavaa

- ▶ Ammattiliittomaksut hoidetaan yleensä itse kuukausittain/vuosittain, esim. Temellä 1,6% bruttopalkasta.
- ▶ Ohjaajalle tai muulle osalliselle voidaan maksaa myös tekijänoikeusmaksu, josta menee vain henkilökohtainen veroprosentti, mutta se ei silloin kerrytä eläkettä eikä sosiaaliturvaa. Tekijänoikeuskorvaus, joka perustuu saajan omaan toimintaan, on ansiotuloa. Tekijänoikeusmaksut määritellään sopimuksessa eli ne ovat korvausta jo tehdyn taiteellisen työn käytöstä.
- ▶ Työpajat ovat arvonlisäverollisia, mutta yleishyödyllisten yhdistysten kohdalla ne saattavat olla arvonlisäverottomia, jos yhdistys ei harjoita elinkeino vaan yleishyödyllistä toimintaa. Tämä on tapauskohtaista ja arvonlisäverottomuus on tarkistettava verottajalta.

Verovapaat matkakustannukset päättää vuosittain verohallinto

- ▶ Matkakustannuksiin kuuluvat matkustamisesta aiheutuneet kustannukset (esim. junalippu tai kilometrikorvaus) sekä päiväraha ja tarvittaessa majoitus.
- ▶ Korvausten määristä ja verottomuudesta päättää verohallinto. Tarkista summat vuosittain www.vero.fi
- ▶ Vuonna 2021 kokopäivärahan suuruus on 44 euroa, osapäivärahan 20 euroa ja ateria-korvauksen 11 euroa. Verovapaa kilometrikorvaus on 44 senttiä kilometriltä.
- ▶ Päiväraha on korvausta tavallista suuremmista ruokailukuluista. Jos työmatkaan sisältyy ilmainen tai työnantajan kustantama ruokailu (kokopäivä raha / kaksi ateriaa, osapäiväraha / yksi ateria), päiväraha on puolet edellä mainituista määristä.
- ▶ Päivärahan suorittaminen edellyttää, että erityinen työntekemisspaikka on yli 15 kilometrin etäisyydellä joko palkansaajan varsinaisesta työpaikasta tai asunnosta, riippuen siitä, kummasta matka on tehty.
- ▶ Erityisen työntekemisspaikan on lisäksi oltava yli 5 kilometrin etäisyydellä sekä varsinaisesta työpaikasta että asunnosta.

Esimerkki esityshinnoittelusta 1

Soolonuketeatteriesitys, kesto 30 min, esiintyjä pystyttää (2 h) ja purkaa (1 h) itse sekä hoitaa tekniikan. Taiteilija on toiminut ammatissaan 5 vuotta, mikä on huomioitu palkassa. Kolme näytöstä samassa paikassa kahtena peräkkäisenä päivänä (1 pystytys ja 1 purku). Esiintyjä asuu Turussa ja keikat ovat Hämeenlinnassa. Matkustaminen tapahtuu henkilöautolla. Esityksessä tarvitaan litra kauramaitoa, määntysuopaa ja silkkipaperia. Pystytyksessä kuluu roudariteippirulla. Esiintyjä lähtee matkaan aamulla klo 6, yöpyy hotellissa ja palaa seuraavan päivän iltana klo 21.

Esiintyjän palkka, lomakorvaus ja kulut	I esitys	II esitys	III esitys	Yhteensä
Esiintyjän bruttopalkka	200,00	200,00	200,00	
Lomakorvaus 12,5%	25,00	25,00	25,00	
Esiintyjän ennakonpidätys (esim. 15%)	-33,75	-33,75	-33,75	
Esiintyjän sivukulut (9,23%)	-20,77	-20,77	-20,77	
Esiintyjälle maksetaan	170,48	170,48	170,48	511,44
Työnantajan sivukulut (28,75%)	64,69	64,69	64,69	194,07
Bruttopalkka, lomakorvaus, työnantajan sivukulut yht.	289,69	289,69	289,69	869,07

Tuotannolliset kulut (lasketaan esityksen kokonaishinnasta)

Hallintokulut (kirjanpito, toimisto- ja pankkikulut), 10%	55,00	0,00	0,00	
Markkinointimateriaalit, esimerkiksi 4%	22,00	0,00	0,00	
Tuottajan / tuotannollisen työn osuus, esimerkiksi 16% (I näytös), 10% (näytös II & III)	88,00	40,00	40,00	

Huom! Vapaissa ryhmissä on suositeltavaa maksaa tuottajan osuus sille, joka on hoitanut keikan sopimisen, paperityöt, yhteydenpidon, yms.

Taiteellisen tuotannon kulut ja korvaukset (lasketaan esityksen kokonaishinnasta)

Tekijänoikeuskorvaukset (mm. ohjaus, musiikki, käsikirjoitus) esimerkiksi 14%	77,00	56,00	56,00	
Materiaalien uusiminen yms. kulut, 3%	17,00	12,00	12,00	
Lämmitysharjoituskustannukset				
Muut esitykseen liittyvät kulut, esimerkiksi työpaja				

Kaikki kulut yhteensä / esitys	~550,00	~400,00	~400,00	1350,00
---------------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Kiertuekulut

Päivärahat*, 2 päivää × 44 €/päivä				88,00
Matkakulut (142 km × 2 = 284 km), 284 km × 0,44 €/km				124,96
Majoituskulut, 70 €/yö				70,00
Esityskohtaiset materiaalikulut	15,00	5,00	5,00	25,00

Laskutettavat kulut yhteensä (palkat sivukuluihin + tuotannolliset kulut + taiteellisen tuotannon kulut+kiertuekulut)				1657,96
--	--	--	--	----------------

Esiintyjän tilille (nettopalkka + päivärahat + matkakulut)				724,40
---	--	--	--	---------------

Päivärahat 2021

Yli 6 h	20,00
yli 10 h	44,00
Kun matkaan käytetty aika ylittää viimeisen täyden matkavuorokauden vähintään 2 tunnilla	20,00

* Työnantaja voi maksaa työmatkan ajalta päivärahaa, jos matkakohde on yli 15 kilometrin päässä joko asunnostasi tai varsinaisesta työpaikastasi. Työmatkan kesto vaikuttaa päivärahan suuruuteen.

Esimerkki esityshinnoittelusta 2

Kaksi esiintyjää (toimineet alalla 10 vuotta) ja yksi teknikko lähtevät keikalle Jyväskylästä Helsinkiin klo 18 ja yöpyvät esiintymispaikkakunnalla. He pystyttävät esityksen seuraavana aamuna, esiintyvät ja palaavat klo 17. Työmatkan kokonaiskesto on 23 tuntia. Työmatka tehdään henkilöautolla, jonka perässä on perävaunu. Bruttopalkaksi on sovittu 250 €/hlö.

Esiintyjien ja teknikon palkat, lomakorvaukset ja kulut

Esiintyjän bruttopalkka	250,00
Esiintyjän bruttopalkka	250,00
Teknikon bruttopalkka	250,00
Lomakorvaukset (3 hlö) 12,5%	93,75
Esiintyjien ja teknikon ennakonpidätykset (esim. 15%)	-126,56
Esiintyjien ja teknikon sivukulut (9,23%)	-77,88
Esiintyjille ja teknikolle maksetaan per henkilö	639,31
	213,10
Työnantajan sivukulut (28,75%)	242,58
Bruttopalkka, lomakorvaus, työnantajan sivukulut yht.	1086,33

Tuotannolliset kulut (lasketaan esityksen kokonaishinnasta)

Hallintokulut (kirjanpito, toimistokulut), 8%	136,00
Markkinointimateriaalit, esimerkiksi 2%	34,00
Tuottajan / tuotannollisen työn osuus, esimerkiksi 15%	255,00

Taiteellisen tuotannon kulut ja korvaukset (lasketaan esityksen kokonaishinnasta)

Tekijänoikeuskorvaukset (mm. ohjaus, musiikki) 9%	153,00
Materiaalien uusiminen yms. kulut, 2%	34,00
Lämmitysharjoituskustannukset	
Muut esitykseen liittyvät kulut, esimerkiksi työpaja	

Kaikki kulut yhteensä / esitys **-1700,00**

Kiertuekulut

Päivärahat*, 23 h:n reissu, päivärahat 44 €/hlö × 3 hlö = 132 €	132,00
Matkakulut (269 km × 2 = 538 km), 0,44 €/km + 0,03 €/km × 2 lisählö + peräkärry 0,07 €/km = 0,57 €/km	306,66
Majoituskulut (hostelli, 50 €/hlö)	150,00
Esityskohtaiset materiaalikulut	20,00

Laskutettavat kulut yhteensä (palkat sivukuluineen + tuotannolliset kulut + taiteellisen tuotannon kulut + kiertuekulut)	2308,66
Esiintyjien tileille / henkilö (nettopalkka + päivärahat)	257,10
Auton omistavan esiintyjän tileille (nettopalkka + päivärahat + kilometrikorvaus)	563,76